

# egyptologie.nl Kennis over het Oude Egypte

## Egyptologische nieuwsbrief, donderdag 15 januari 2015



Hieronder treft u een overzicht aan van verschillende activiteiten op het vlak van de Egyptologie. U kunt het Egyptologisch nieuws en de bezigheden van Huub Pragt volgen op Twitter via **Egyptekennis** en **Egypteoolschool**.

Voor meer informatie over het gebruik van Twitter klikt u hier op: **Handleiding Twitter**.

Voeg deze pagina toe aan uw favorieten door de combinatie van de Ctrl-toets en D. Klik vervolgens op toevoegen.

Wanneer u deze website leuk vindt, kunt u op de **homepage** klikken op de +1 knop van Google.

Archeologisch nieuws uit eerdere versies van deze Egyptologische nieuwsbrief vindt u terug onder: **Archief**.

Interviews uit eerdere versies van deze Egyptologische nieuwsbrief vindt u terug onder: **Interviews**.

Bewegende beelden uit eerdere versies van deze Egyptologische nieuwsbrief vindt u terug onder: **Filmbeelden**.

Deze pagina is aangepast op 15-01-2015.

Deze nieuwsbrief is tot stand gekomen met bijdragen van Mariëlle van Kampen.

In deze nieuwsbrief:

- Kemet.nl**
- Archeologisch nieuws**
- Tentoonstellingen**
- Lezingen**
- Andere activiteiten**

### Kemet.nl

De website Kemet.nl verschaft informatie over interessante onderwerpen binnen de egyptologie. Via negen verschillende thema's komt u meer te weten over de oud-Egyptische beschaving. Sinds de vorige nieuwsbrief zijn de volgende nieuwe artikelen verschenen:

- **Toena el-Gebel**
- **Het graf van Petosiris**
- **De Ibiscatacomben bij Toena el-Gebel**
- **De Vernietiging van de Mensheid**

Wilt u op de hoogte blijven van de verschijning van nieuwe artikelen? Meldt u zich dan aan voor **kemet nieuws**.

Kemet heeft ook een facebookpagina: **facebook.com/KemetNL**. Klik daar op 'Like' of 'Vind ik leuk' om op de hoogte te blijven van het laatste nieuws en interessante weetjes.



Website Kemet.nl

### Archeologisch Nieuws

#### Tombe koningin Chentkaoes III ontdekt in Aboesir

In Aboesir is een tombe uit het Oude Rijk gevonden met daarin de naam van koningin Chentkaoes. Er zijn meer koninginnen bekend met deze naam, maar deze koningin was voorheen nog onbekend. Ze draagt onder andere de



**Tombe koningin Chentkaes III**



**Processieweg van Choefoe**



**Osiris tombe Loeksor**

titels 'Koninklijke Echtgenote' en 'Koningsmoeder'. Mogelijk is ze de vrouw van farao Neferefra, de vijfde koning van de 5de dynastie. Zij is vermoedelijk de moeder van Menkaoehor, de zevende koning van de 5de dynastie.

In de tombe zijn onder andere 23 schaaltes en potjes uit albast en 4 koperen gereedschappen aangetroffen. Het graf bestaat uit een bovengrondse mastaba met een kleine offerkapel en een schacht die naar de grafkamer onder de grond leidt.

Lees het hele artikel: [4500 year old tomb of unknown queen discovered](#).

Luister ook naar een interview met de Leidse Egyptoloog Ben Haring op de website van de NOS: [info](#).

#### **Deel van processieweg van Choefoe gevonden**

De drie bekende piramides in Gizeh vertoonden ooit alle drie een half overdekte 'causeway'. Deze ceremoniële processieweg loopt vanuit de lager gelegen daltempel in het oosten naar de dodentempel in het westen. De kalkstenen processieweg van de middelste piramide van Chafra is nog voor een deel bewaard gebleven. De oorspronkelijke ligging van de processieweg van de piramide van Choefoe is, ondanks het ontbreken van de zijmuren, vanaf de restanten van de dodentempel goed te volgen. Ondanks jarenlange pogingen daartoe, is de daltempel en het begin van de processieweg van Choefoe nooit teruggevonden. Begin januari 2015 kwam echter het bericht naar buiten dat een bewoner uit Gizeh bij een illegale opgraving onder zijn huis is gestuit op een deel van de processieweg van Choefoe.

Lees het hele artikel: [Causeway for Great Pyramid found](#).

#### **Osiris tombe ontdekt in Loeksor**

In Loeksor is de bijzondere ontdekking gedaan van een mythologisch graf voor Osiris. Het is een zogenoemd cenotaaf, wat betekent dat er nooit echt iemand in is begraven. Het graf dateert uit de 26ste dynastie en werd gebruikt om er tijdelijk mummies on der te brengen die daar begrafenisrituelen ondergingen, om vervolgens in hun eigen graf te worden bijgezet.

Het schijngraf is gevonden onder het graf



**Mummiekist 'Zanger van Amon'**



**Beeldje godin Moet uit Karnak**

genaamd 'Kampp-327' in Sjeich Abd el-  
Qoerna.

Het graf bestaat uit meerdere kamers en  
gangen die diep de grond in gaan en een  
bepaald plan volgen. Een van de kamers  
vertoont een gewelfd plafond en uit de  
achterwand komt de voorstelling van  
Osiris naar voor. Het vloeroppervlak  
loopt in zeven treden naar deze  
voorstelling op. Dit motief verwijst naar  
de mythologische zandheuvel van de god  
Sokar, waarmee Osiris zeer nauw is  
verbonden. Volgens de mythe bevindt  
zich onder deze heuvel het graf van  
Osiris. In de treden is daarom een de  
rechthoekige negen meter diepe schacht  
uitgehakt die leidt naar een kamer met  
een tweede schacht van zes meter diep.  
Deze komt uit op twee zijkamers.  
Vermoedelijk werden hier de rituelen  
uitgevoerd waardoor de tijdelijk bijgezette  
mummies zich konden vereenzelvigen  
met de god Osiris. Rondom de gewelfde  
ruimte met de voorstelling van Osiris  
loopt een gang die toegang verleent tot  
zijvertrekken met schachten die weer  
naar dieper gelegen vertrekken leiden.  
Een aantal van die kamers bevat  
voorstellingen van de poortwachters uit  
het Poortenboek. Deze ommegang  
rondom de grafkamer staat symbool voor  
het waterkanaal rondom de mythische  
oerheuvel, het vruchtbare eiland van de  
regeneratieve god Osiris.

Lees het hele artikel en bekijk foto's:  
***God's tomb discovered in Qurna.***

#### **Mummiekist ontdekt van een 'Zanger van Amon' in Loeksor**

De Spaanse archeologische missie onder  
leiding van Francisco Jose Martin  
Valentine heeft in TT28, het graf van  
Amenhotep-Hoey uit de 18de dynastie,  
een mummiekist uit de 21ste dynastie  
ontdekt. De mummie is nog intact, maar  
zijn naam is nog niet bekend. Wel valt  
een uitzonderlijke titel te lezen 'Zanger  
van Amon'. Op de mummiekist staan  
onder andere scènes met de vier  
Horuszonen, Thot, Anoebis, Osiris, Noet  
en Isis.

Lees het hele artikel en bekijk foto's:  
***Amon singer coffin discovered intact.***

#### **Osirisbeeldjes ontdekt in Karnak**

De Franse archeologische missie heeft in  
de tempel van Karnak drie beeldjes



### Op zoek naar een koningsgraf



### Internationaal Egyptologencongres Florence

ontdekt. Twee van de beeldjes zijn van brons en stellen Osiris voor. Het ene is 36 cm hoog en stelt Osiris zittend voor met de witte kroon op zijn hoofd. Het andere beeldje is 15 cm hoog en geeft een staande Osiris weer. Het derde stenen beeldje is 16 cm hoog en toont een zittende godin die de dubbele kroon op haar hoofd heeft met een pruik daaronder. Het feit dat ze de dubbele kroon draagt, doet sterk vermoeden dat het de godin Moet betreft. Op het beeldje staat ook een inscriptie. Dit moet echter nog worden schoongemaakt voordat het kan worden gelezen.

Lees het hele artikel en bekijk meer foto's: ***Osiris statues unearthed in Karnak temple.***

### Update TombReader

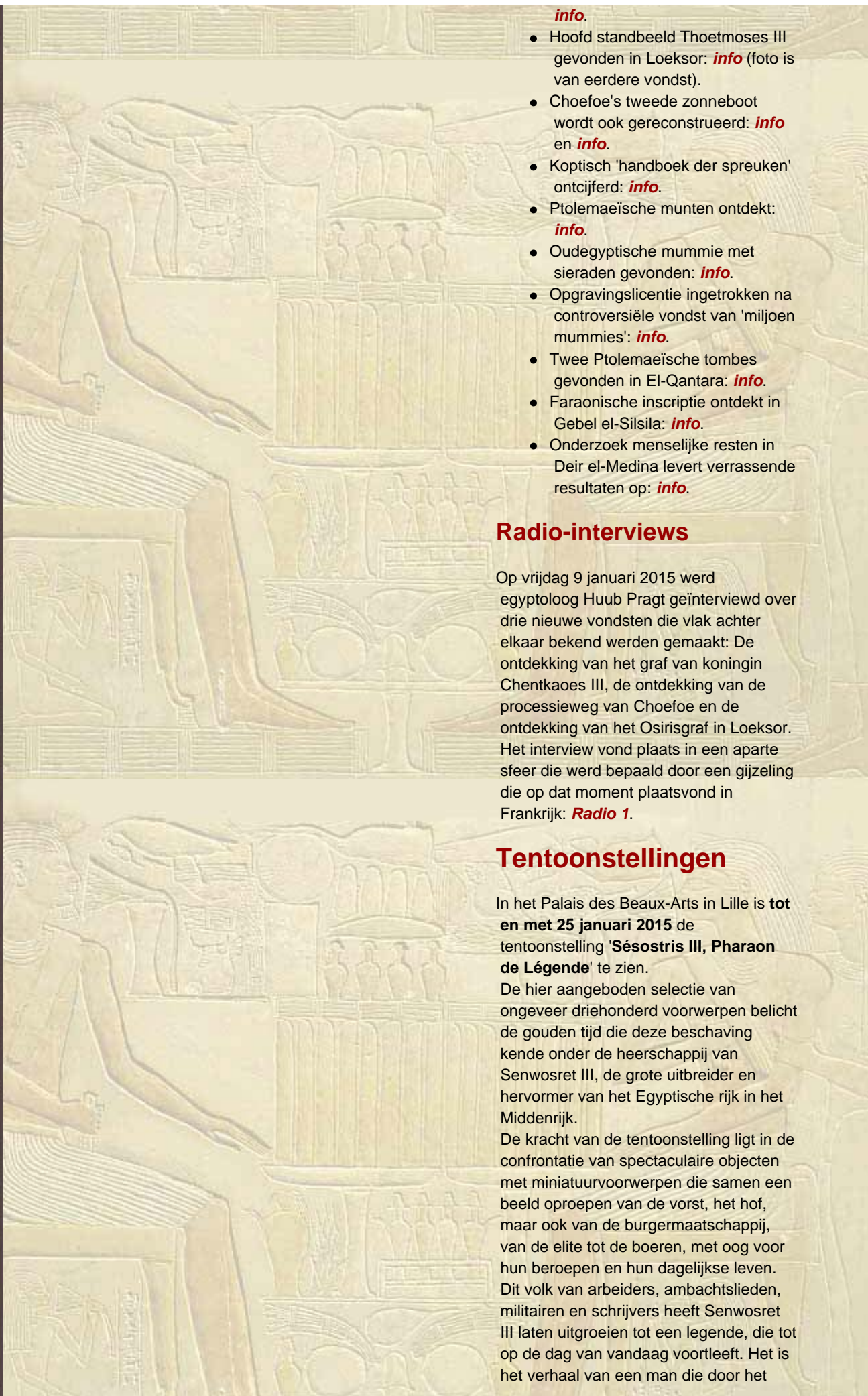
Begin januari 2015 is een bètaversie van TombReader, de app die hiërogliefen kan lezen, gelanceerd voor bezoekers aan het Allard Pierson Museum te Amsterdam. De app bevat drie speurtochten door het museum, waarvan er twee gericht zijn op volwassenen en de derde op kinderen. Met behulp van hints leidt TombReader de bezoeker door het museum, waarbij elke speurtocht een andere kijk geeft op de objecten. De komende weken worden de laatste tests gedaan en in maart zal de app worden gelanceerd. Uiteindelijk is het doel om de app uit te breiden naar meer musea met een Egyptische collectie.

Uiteraard houden we u via deze Egyptologische Nieuwsbrief op de hoogte. Kijk alvast op de website:

***TombReaderapp.com.***

### Kort Engelstalig nieuws

- Oudegyptisch fort uit de tijd van Sethy I ontdekt in de Sinai: ***info.***
- Deense Bronstijd kralen blijken uit het Oude Egypte te komen: ***info.***
- Graf Karomama herontdekt in het Ramesseum: ***info.***
- Standbeelden Amenhotep III gerestaureerd: ***info*** en de onthulling van de standbeelden:



### **info.**

- Hoofd standbeeld Thoetmoses III gevonden in Loeksor: **info** (foto is van eerdere vondst).
- Choefoe's tweede zonneboot wordt ook gereconstrueerd: **info** en **info**.
- Koptisch 'handboek der spreuken' ontcijferd: **info**.
- Ptolemaeïsche munten ontdekt: **info**.
- Oudegyptische mummie met sieraden gevonden: **info**.
- Opgravingslicentie ingetrokken na controversiële vondst van 'miljoen mummies': **info**.
- Twee Ptolemaeïsche tombes gevonden in El-Qantara: **info**.
- Faraonische inscriptie ontdekt in Gebel el-Silsila: **info**.
- Onderzoek menselijke resten in Deir el-Medina levert verrassende resultaten op: **info**.

## **Radio-interviews**

Op vrijdag 9 januari 2015 werd egyptoloog Huub Pragt geïnterviewd over drie nieuwe vondsten die vlak achter elkaar bekend werden gemaakt: De ontdekking van het graf van koningin Chentkaoes III, de ontdekking van de processieweg van Choefoe en de ontdekking van het Osirisgraf in Loeksor. Het interview vond plaats in een aparte sfeer die werd bepaald door een gijzeling die op dat moment plaatsvond in Frankrijk: **Radio 1**.

## **Tentoonstellingen**

In het Palais des Beaux-Arts in Lille is **tot en met 25 januari 2015** de tentoonstelling '**Sésostris III, Pharaon de Légende**' te zien.

De hier aangeboden selectie van ongeveer driehonderd voorwerpen belicht de gouden tijd die deze beschaving kende onder de heerschappij van Senwosret III, de grote uitbreider en hervormer van het Egyptische rijk in het Middenrijk.

De kracht van de tentoonstelling ligt in de confrontatie van spectaculaire objecten met miniatuurvoorwerpen die samen een beeld oproepen van de vorst, het hof, maar ook van de burgermaatschappij, van de elite tot de boeren, met oog voor hun beroepen en hun dagelijkse leven. Dit volk van arbeiders, ambachtslieden, militairen en schrijvers heeft Senwosret III laten uitgroeien tot een legende, die tot op de dag van vandaag voortleeft. Het is het verhaal van een man die door het



nageslacht tot een halfgod werd gedoopt.

**Info.**

In het Musée du Louvre-Lens in Parijs is van **4 december 2014 tot en met 9 maart 2015** de tentoonstelling '**Des animaux et des pharaons - Le règne animals dans l'Égypte ancienne**' te zien. (Dieren en farao's - Het dierenrijk in het oude Egypte.)

In het Oude Egypte leefde de mens in harmonie met de natuur, die hij uiterst nauwkeurig observeerde. De Egyptenaren waren voornamelijk bijzonder gesteld op dieren. Het Louvre-Lens onthult voor de eerste keer alle facetten van deze hechte band tussen de Egyptenaren en het dierenrijk. Aan de hand van 430 werken doet de tentoonstelling een fauna herleven die vandaag de dag voor het grootste deel verdwenen is en toont aan hoe belangrijk dieren waren voor de faraonische beschaving. **Info.**

In het Museum Weltkulturen in Mannheim is van **16 november 2014 t/m 17 mei 2015** de tentoonstelling '**Ägypten - Land der Unsterblichkeit**' te zien.

De presentatie omvat 800 voorwerpen, waarvan ongeveer de helft als bruikleen uit het Roemer-Pelizaemus Museum te Hildesheim afkomstig is. De tentoonstelling omvat de prehistorie van Egypte en de gehele faraonische geschiedenis tot en met de Koptische Tijd. Een thematische opstelling behandelt onderwerpen als het schrift, de dodencultus, het dagelijks leven en de godenwereld. Het negen meter lange dodenboek van Amenemhat vormt het topstuk. Ook wordt een reconstructie getoond van de grafkamer van Sennefer, burgemeester van Thebe rond 1400 v.Chr. Verder wordt voor het eerst de collectie-Liepsner aan het publiek getoond. **Info.**

## Lezingen

Op **zondag 18 januari 2015** geeft prof. dr. Harco Willems een lezing met als titel 'De Amarnaperiode in de regio Dayr al-Barsha'.

Onderzoek dat de laatste vier jaar in de regio Dayr al-Barsha (juist ten noorden van Achanatons hoofdstad Amarna) heeft plaatsgevonden, heeft aangetoond dat het stedelijke gebied rondom Amarna zich veel verder uitstreckte dan altijd werd gedacht. Tot meer dan tien kilometer ten noorden van de stad werden steengroeven gevonden waar talatblokken werden gedolven, en een in 2010 en 2014 voor het eerst



opgegraven deel van een nederzetting toont aan dat hier een koninklijke arbeidersnederzetting gelegen moet hebben.

**Aanvang:** 14.00 uur.

**Kosten:** € 10 voor niet-donateurs, € 5,- voor donateurs van Huis van Horus, studenten gratis.

**Locatie:** Allard Pierson Museum, Oude Turfmarkt 127 te Amsterdam.

**Aanmelden:** Via de [website](#).

Op **woensdag 21 januari 2015** geeft Jan Koek een lezing met als titel 'De vizier Bakenref'.

Bakenref was vizier onder Psamtik I, 26e dynastie, en werd begraven in Sakkara, in een graf dat nu langs de weg ligt naar de Djoserpiramide.

**Aanvang:** 19.30 uur.

**Kosten:** € 10 voor Mehen-donateurs, € 12,50 voor niet-donateurs.

**Locatie:** Mehen studiecentrum, Den Haag.

**Aanmelden:** Via de [website](#).

Op **zondag 22 februari 2015** geeft archeoloog Ben van den Bercken een lezing met als titel 'Archeologie in het achterland van Alexandrië'.

Alexandrië spreekt al heel lang tot de verbeelding. Met haar indrukwekkende monumenten en haar al even indrukwekkende stichter is het tot op de dag van vandaag een stad van belang. Wat men echter vaak vergeet is dat ook buiten deze metropool zeer interessante archeologische resten te vinden zijn.

**Aanvang:** 14.00 uur.

**Kosten:** € 10 voor niet-donateurs, € 5,- voor donateurs van Huis van Horus, studenten gratis. (Exclusief Museum-entree.)

**Locatie:** Rijksmuseum van Oudheden, Rapenburg 28, Leiden.

**Aanmelden:** Via de [website](#).

Op **zondag 1 maart 2015** geeft egyptologe Suzanne Knauff een lezing met als titel 'Egypte in Romeins perspectief'.

Na de komst van Alexander de Grote maakte Egypte deel uit van de Hellenistische wereld onder de heerschappij van de Ptolemaeën, en na 30 v. Chr. werd Egypte een onderdeel van het Romeinse Rijk. In de voetsporen van de nieuwe heersende elites volgden inwoners uit de hele Griekse en Romeinse wereld die zich vestigden in Egypte. Er ontstond na verloop van tijd een gemengde maatschappij waarin Egyptenaren en inwoners uit de Grieks-Romeinse wereld door elkaar leefden, samen werkten en met elkaar trouwden.



**Aanvang:** 14.00 uur.

**Kosten:** € 10 voor niet-donateurs, € 5,- voor donateurs van Huis van Horus, studenten gratis. (Exclusief Museum-entree.)

**Locatie:** Allrd Pierson Musuem, Amsterdam.

**Aanmelden:** Via de [website](#).

Op **zondag 8 maart 2015** geeft Jan koek een lezing met als titel 'De rol van de vrouw(en) aan het hof van farao Achnaton in Amarna'.

Op Internationale Vrouwendag 2015 wordt de positie van de vrouw aan het hof in Amarna behandeld. Met name de rol van de koninginnen Teje en Nefertiti, respectievelijk de moeder en de echtgenote van Achnaton, komt aan de orde. Hoeveel invloed hadden deze dames? Speelden zij een rol in de cultus van Aton, de enige god die door Achnaton werd aanbeden?

**Aanvang:** 14.00 uur.

**Kosten:** € 10 voor Mehen-donateurs, € 12,50 voor niet-donateurs.

**Locatie:** Mehen studiecetrum, Den Haag.

**Aanmelden:** Via de [website](#).

## HOVO-cursus 'Op zoek naar een koningsgraf'

Op **maandag 19 januari 2015** start in **Utrecht** een cursus van vier lessen voor HOVO Utrecht. Op basis van historische feiten wordt uitgelegd waarom het graf van koning Mencheperra uit 21ste dynastie hoogst waarschijnlijk ongeschonden is gebleven. Ook zal worden uitgelegd waarom een verlaten wadi in de Thebaanse heuvels, op de westoever van Loeksor, de meest aannemelijke locatie is voor een zoektocht naar het verborgen koningsgraf van Mencheperra.

Klik hier voor meer informatie over deze HOVO-cursus: [Op zoek naar een koningsgraf](#).

## Sethy I en Ramses II reis

Van vrijdag 13 februari tot en met zondag 1 maart 2015 leidt Huub Pragt een reis door Egypte langs de belangrijkste monumenten uit de tijd van Sethy I en Ramses II. Het hoogtepunt van deze zeventiendaagse reis is een uniek bezoek aan KV17, het graf van Sethy I in het Dal der Koningen.

De reis is helaas volgeboekt, maar u kunt



de belevenissen volgen via [het reisblog van een reisgenoot](#).

## Andere activiteiten

### Egypte pubquiz

Op donderdagavond 5 maart 2015 vindt de tweede pubquiz over het oude Egypte plaats in het Rijksmuseum van Oudheden. De 'Enige echte Egypte-pubquiz' neemt deelnemers mee terug in de tijd naar het Egypte van de farao's, onder het genot van een hapje en drankje. De quiz is een initiatief van Stichting Friends of Saqqara en wordt georganiseerd in samenwerking met het Rijksmuseum van Oudheden en de Universiteit Leiden. Meer informatie en aanmelden op [www.saqqara.nl](http://www.saqqara.nl)

### Internationaal Egyptologencongres

Het Egyptologisch Museum in Florence zal van 23 tot 30 augustus 2015 de locatie zijn voor het Internationale Egyptologencongres.

Meer informatie volgt nog.

Informatie: [www.iae-egyptology.org](http://www.iae-egyptology.org) en [www.ice11florence.org](http://www.ice11florence.org).

### Internationale Congres voor Jonge Egyptologen

De universiteit van Wenen zal in samenwerking met de Austrian Academy of Sciences het vijfde Internationale Congres voor Jonge Egyptologen (ICYE) hosten. Het zal plaatsvinden van 16 - 20 september 2015. Het centrale thema zal zijn 'Tradition and Transformation in Ancient Egypt'.

Informatie: [icye2015.wordpress.com](http://icye2015.wordpress.com).

[Home](#)

[Cursussen](#)

[Lezingen](#)

[Excursies](#)

[Rondleidingen](#)

[Reizen Egypte](#)

